

Sahabat

Indonesiens Vänner No: 4 - 2009

Ordföranden har ordet

Med årets sista nummer av Sahabat är det dags för den nuvarande styrelsen att tacka för förtroendet under 2009. Den 7 februari är det årsmöte, och alla medlemmar uppmanas att närvara. Dessförinnan får ni inte missa gammeldans, filmvisning och julgransplundring - se kalendariet sist i detta nummer.

Sampai jumpal!
Ulf Schuberth

I detta nummer

Skatteverket stödjer Indonesiens skattereform	1
Ljusets hjärta	2
Laskar Pelangi	3
Indonesisk sjöfart inför nya utmaningar	3
Profil: Hans Hansson	3
Språkrutan	4
Kalendarium	4

Ordförande & ansvarig utgivare
Ulf Schuberth
(Ulf.Schuberth@mideye.com)

Redaktör & layout
Nada Danielsson

Redaktion
Staffan Danielsson
Tess Beek-Emanuelsson
Hans Hansson (Malmö)
Linnéa Baheram
Amanda Widiyanto

Medlemsärenden
Margaretha Pattyranie
Rålambsvägen 8A
11259 Stockholm
08-6566034

Margareta_ap@yahoo.se
SIS

Svenska-Indonesiska Sällskapet
www.svensk-indonesiska.se
Postgiro 4339734-8

Skatteverket stödjer Indonesiens skattereform

Ett rättvist skattesystem är en av de viktigaste vägarna för att förbättra ett lands ekonomi. Svenska skatteexperter stödjer det indonesiska Skatteverket i deras reformarbete. Den indonesiska regeringen behöver ständigt mer pengar så vi har ett högt tryck på oss att få alla skattepliktiga att verkligen betala skatt, säger Aris Priatno, som är ställföreträdande chef på en av avdelningarna på det indonesiska Skatteverket.

Enligt de officiella siffrorna är Indonesien egentligen inte ett utvecklingsland, utan ett medelinkomstland. Bakom siffrorna döljer sig dock en mycket ojämn inkomstfördelning där de fattiga ständigt får jobba hårdare för sina inkomster. Ett rättvist skattesystem är en av de viktigaste vägarna för att förändra situationen. Ekvationen är enkel - högre skatteintäkter innebär att staten kan spendera mer pengar på till exempel utbildning och sjukvård, vilket gynnar människor med små inkomster.

De svenska skatteexperterna håller utbildningar och workshops om till exempel hur indoneserna kan effektivisera sina revisioner genom datorisering, något som också försvårar korruption. Samarbetet inkluderar också studiebesök på Skatteverkets huvudkontor i Stockholm. – Vårt samarbete med svenska Skatteverket kom vid en bra tidpunkt när vi själva hade kommit en bit i förändringsarbetet. Det här känns som ett samarbete mellan bröder, säger Yon Arsal. En av projektets fyra delar handlar om den kontantekonomi som varit svår att kontrollera också i Sverige. Experterna har visat på exempel från den svenska taxi- och restaurangbranschen och disku-

terat vilka insatser som kan göras inom Indonesiens informella sektor. Även om skillnaderna är stora blir de svenska erfarenheterna, och misstagen, intressanta för indoneserna.

På svenska Skatteverket är det Ann Melin Wenström som koordinerar samarbetet med de svenska experter som regelbundet besöker Indonesien. – Ett samarbete för att förbättra skattesystem och skatteadministration är jätteviktigt, eftersom det är ett av få sätt för ett land att få in pengar till statskassan, säger Ann Melin Wenström.

– Vi ser oss som rådgivare, inte experter som talar om hur det ska vara, och vi tror att indoneserna uppskattar det. Sverige har en fördel av vår långa skattetradition eftersom den gett oss en bra erfarenhet av vad som fungerar, fortsätter hon.

– För oss är långsiktigheten viktig. Samarbetet med Indonesien har nu pågått i två år och avslutas i juni i år. Men enligt oss har samarbetet bara börjat eftersom det tar tid att lära känna deras system och framför allt att bygga upp ett förtroendefullt samarbetsklimat, säger Ann Melin Wenström.

– Den här typen av samarbete gynnar också svenska Skatteverket, till exempel genom att vara en attraktiv arbetsplats där internationella uppdrag är möjliga. Dessutom får vi upp ögonen för vårt eget system när vi ser andras. Vi lär oss också av det här samarbetet, säger Ann Melin Wenström.

Text: Eva Atterlöv Frisell, ursprungligen publicerad 17 juni 2009 på www.sida.se

Ljusets hjärta

Vi var två ungdomar som reste till Indonesien i början av juni i år. Vi började på Java och fortsatte sedan österut genom Indonesien mot Bali, Flores, Kalimantan och slutade på Sulawesi. Java blev en mjuk start på resan. Vi åkte bekvämt med tåg över ön och såg både Mount Bromo och Ijen Plateau. Att se solen gå upp över Mount Bromo och dess omgivande kraterlandskap var mycket vackrare än vi någonsin hade kunnat föreställa oss. Vi blev dock ganska förvånade när vi kom upp till utkiksplatsen tidigt en kylig morgon och upptäckte att det var vi och tvåhundra andra turister som kommit för att se soluppgången. När solen väl gick upp var det som att stå på en rockkonsert med jubel och kameror som blixtrade. Men det blev en del av upplevelsen och minnet.

Om det var mycket turister vid Mount Bromo var det desto färre på Ijen Plateau. Hit upp gick vi också en tidig morgon för att se ännu en soluppgång. Klättringen upp för vulkanen visade sig vara bra mycket tyngre än vi hade trott och vi tvivlade ett par gånger på att vi verkligen skulle orka ta oss upp hela vägen. Under tiden blev vi ständigt passerade av arbetare som på lätta fötter sprang förbi oss på väg upp för att hämta sulfut som de sedan skulle bära ner för berget.

Vi fick veta att arbetarna bar ungefär 70 kg sulfut på sina axlar. Och vi som knappt orkade bära våra ryggsäckar. Väl uppe blev vi i alla fall belönade med en vacker syn av en blå kratersjö och en vidsträckt utsikt. Mellan Lombok och Flores åkte vi med en liten båt tillsammans med tio andra turister. Båten var mycket enkel, vi sov på däck och åt nudlar och ris i tre dagar, men under tiden fick vi se mycket. Vi upplevde vacker natur, underbart vatten med fantastisk snorkling och häftiga komodoanar.

Kalimantan var den enda platsen i Indonesien där vi var de enda turisterna och där det var nästan omöjligt att hitta någon som talade engelska.

Men här upptäckte vi ännu en gång hur hjälpsamma alla var och att det alltid går att förstå varandra även om man inte talar samma språk. Vi hade tagit oss från Samarinda till staden Sangatta. En stad som inte fanns med i vår guidebok men vi hade fått höra att det där skulle finnas en nationalpark med vilda orangutanger. Det enda vi hade var ett papper med parkens namn på. Ingen vi mötte talade ett ord engelska men vi hoppade ändå in i en bemo som tog oss till en plats där vi fick kliva in i en ny bemo som tog oss till en annan plats... Så fortsatte det och till slut blev vi avsläppta i en liten by mitt ute på landsbygden. Alla vi mötte tittade bara frågande på vår lapp och vi fick intrycket av att de aldrig hade hört talas om vare sig nationalpark eller orangutanger. Vi slog oss ner på en trappa och blev den följande timmen föremål för mycket skratt och beundran. Den enda konversationen som vi kunde föra var: ”Dari mana?”, ”Swedia”, ”Ahh... Zlatan Ibrahimović, Henke Larsson...” Så fortsatte det fram tills en man plötsligt dök upp som kunde skjutsa oss till nationalparken med sin båt. Vem som hade fått tag på honom fick vi aldrig veta, men än en gång ordnade sig allt utan att vi egentligen behövde göra någonting.

På Kalimantan åkte vi också på en tre dagars båtutture på Mahakam River. Tillsammans med en guide hyrde vi en motordriven kanot och åkte längs floden och såg hur folk levde utmed vattnet. Eftersom det var torrperiod var vattnet mycket lågt på många ställen. Så lågt att vår kanot vid flera tillfällen tog i botten på floden. Det var ibland som att köra terrängkörning med båt över stockar och stenar.

Till slut hände förstås det oundvikliga. Vi körde med full fart in i en stock under vattnet och plötsligt sprutade det in vatten genom ett stort hål i båtens botten. Vi blev förstås lite oroliga över hur vi skulle komma hem igen

eftersom vi befann oss på en liten avkrok till floden långt bort från andra båtar och människor. Som tur var går allt att ordna i Indonesien. Killen som körde båten tittade på hålet, såg lite bekymrad ut och bankade slutligen till det med näven. På något sätt lyckades han laga båten på några minuter så att vi snart kunde åka vidare igen. När vi senare frågade vår guide om det ofta gick hål på båtarna svarade han att det var ganska vanligt. Han skrattade och berättade att det ibland till och med händer när de är ute på de stora sjöarna. Som tur var hade ingen berättat det här för oss innan vi begav oss ut på båtferden.

Färjan mellan Samarinda och Pare Pare visade sig vara en ombyggd bilfärja. Det fanns inga passagerarhytter utan endast fem däck fyllda med madrasser. Vi hade hört att färjan skulle gå klockan 11.00 så vi var där i god tid för att köpa biljetter klockan 09.00. Det slutade med att vi satt på våra madrasser och såg färjan fyllas med fler och fler människor ända fram till klockan 14.30 då båten äntligen avgick. Vid det laget var vi omringade av människor som glatt såg oss som sin underhållning på resan. Under de kommande timmarna spelade vi kort, läste böcker, åt middag och sov. Ständigt övervakade av en mycket intresserad publik. När kvällen närmade sig blev vi plötsligt upplockade till båtens ägare som erbjöd oss att sova i en av besättningens hytter. Resten av kvällen spenderade vi i en hytt fylld med kackerlackor tillsammans en pratglad båtägare som var mycket glad över att få träna sin engelska. Vi fick veta att det idag befann sig 1700 passagerare på båten. Vi hade fått intrycket att båten var överfull men vi fick höra att rekordet var 3400 passagerare. Hur alla dessa hade fått plats på färjan är svårt att föreställa sig. När vi frågade om färjan kapacitet, vad som var max antalet tillåtna passagerare fick vi veta att någon sådan bestämmelse inte fanns.

Den absoluta höjdpunkten under våra två månader i Indonesien blev den vecka vi spenderade i Tana Toraja. Här fick vi se både underbart vacker natur men också delta i fascinerande begravningsceremonier där vattenbufflar offrades och kistor begravdes i hål i bergen.

Vi besökte också uråldriga gravplatser och såg träd där barn som dör innan de fått tänder begravs. Det var en häftig upplevelse att få ta del av en urgammal kultur som lever kvar än idag. Tana Toraja blev toppen på en resa som under två månader bara blivit bättre och bättre. Vår sista vecka spenderade vi på en strand i paradiset Togian Islands och smälte alla intryck från vår resa i Indonesien.

Märta Langéen (marta.langeen@tele2.se)

Välkommen till

SIS

Filmmatiné

21 November 2009

13.00—16.00

(efter filmen blir det visning av internationella avdelningen för indonesiska böckers)

Lunchrummet plan 3,
Internationella biblioteket,
Odengatan 59
Stockholm.
T-bana Odenplan)

Anmälan senast den

15 November 2009

till

Margareta Pattyranie

telefon: 08-656 60 34

eller margareta_ap@yahoo.se

*Filmen är textad till engelska

Laskar Pelangi (Rainbow Warrior) är en pojkes historia från Belitung Island, en liten ö i Indonesien. Trots att

ön är en av de rikaste öarna, men majoriteten av befolkningen är fattig. Pojken kunde bara gå till skolan, om skolan hade tillräckligt många elever (10 barn) för att starta klassen.

Filmen är baserad på romanen med samma namn, och tog 40 dagar att filma på Belitung Island, Bangka-Belitung provinsen med 12 lokala barn i rollerna. Filmen spelades in på plats på Belitung Island.

Romanen Laskar Pelangi skrevs av Andrea Hirata 2005, baserat på författarens egna erfarenheter. Det handlar om en inspirerande lärare och hennes 10 elever i fattiga *Kampung Gantong* i *Belitong*. Skolbyggnadens förfallna skick dämpar inte deras uppsluppenhet och hopp om en bättre framtid.

Det är en enkel berättelse, om kampen för att ha en dröm oavsett vilken situation du befinner dig i och visar styrkan av en gemensam kamp.

Filmen är den första riktigt stora framgången för indonesisk film på hemmaplan - för första gången har en inhemsk film legat etta på biotoppen.

Indonesisk sjöfart inför nya utmaningar

"Nenek moyangku orang pelaut/Gemar mengarang luas samudera/Menerjang ombak tiada takut/Menempub badai sudah biasa."

Fritt översatt låter den indonesiska barnvisan "Nenek Moyangku" så här: "Våra förfäder var sjöfarare och seglade över oceanerna, orädda trotsade de haven och surfade fram på stormens vågor". Men hur är det med indonesisk sjöfart idag, ligger utmaningen fortfarande i att orädd kunna "surfa" fram på stormens vågor?

För att ställa min nyfikenhet gjorde jag ett besök hos mina indonesiska vänner vid World Maritime University (WMU) i Malmö. Dom borde veta, för på WMU får

alla nya kunskaper att använda för att påverka utvecklingen inom sjöfartsindustrin i sina respektive länder.

Onward DK Nugraha (Ondy) är lärare i Marinvetenskap och läser "Marine Environmental & Ocean Management". Ondy menar att utmaningen för honom ligger i att lära ut hur man hantear helheten när det gäller marin miljövård i den indonesiska världen. Tillsynen gäller inte bara Ondys specialområde fiskerier, han förklarar att han numera måste ta hänsyn till faktorer som berör klimatförändringen, öar som sjunker, oljespill och andra föroreningar. Ondy tänker anta utmaningen att involvera sina elever för att tillsammans med dem implementera kunskapen från WMU utbildningen.

Nugraha Fajar jobbar på den statliga klassifikationsbyrån PT Biro Klasifikasi Indonesia och läser *Maritime Safety & Environmental Administration*. Han är i Malmö för att lära sig hur man ändrar inställningen till sjösäkerheten och hur man finansierar en ny handels- och

fiskeflotta. Samt hur man bygger nätverk för den indonesiska världens transporter. Fajar menar det inte enbart handlar om pengar, utmaningen ligger även i hur man använder kunskap och hur man bygger upp externa nätverk och drar fördel av andras erfarenheter. Ett bra exempel är att tidigare WMU studenter förändrat rutinerna för landets representanter i International Maritime Organisation (IMO). Inför viktiga beslut kan de numera hämta in kunskap och synpunkter från andra organisationer utanför Transportdepartementet. För Fajar är utmaningen att åka hem och förändra sin egen organisation. Att hitta nya arbetsätt som bygger på att jobba utifrån ett bredare perspektiv eller som Fajar säger "to give advice out of the box".

Med andra ord låter det som att Indonesien behöver nya kunskaper och nya betraktelsesätt för ta kontroll över den inhemska sjöfarten.

Hans Hansson,
hans.hansson@malmo.com

SIS ÖNSKAR ALLA MEDLEMMAR
GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR 2010!!

Returadress: Kasbyvägen 8, 191 38 Sollentuna.

Hans Hansson, hängiven indonesienvän

1. Du har varit motor i SIS Malmö - Lund från början och har haft ansvar för många bra aktiviteter med Indonesien som tema. Var kommer intresset för Indonesien från?

1983 träffade jag några studenter från Indonesien och blev väldigt nyfiken när de berättade om sitt hemland. Intresset späckades på när jag åkte till Indonesien. För trots att Sverige och Indonesien är så olika så kände jag mig hemma direkt när jag steg av planet i Jakarta.

2. Varför engagerade du dig i SIS från början?

Det var kul att få visa upp Indonesiens mångfald när det gäller kultur och traditioner. Vi var inte så många, men studenterna stöttade oss och vi kunde hålla både föreläsningar och visa upp dans från flera av Indonesiens olika regioner.

3. Vilken roll tycker du att SIS ska spela?

SIS skall fungera som brobyggare mellan Sverige och Indonesien. Vi skall använda de resurser vi har t.ex. erfarenhet, kunskap och vårt nätverk för att underlätta relationerna mellan folk, företag och institutioner.

4. Hur kan SIS hjälpa till att tillvarata indonesers intressen i Sverige?

Vi kan hjälpa till att etablera kontakter och vara rådgivare åt dem som är intresserade av Sverige. Ett utmärkt sätt är att fungera som en kanal där man visar upp vad Indonesien har att erbjuda inom områden som t.ex. turism, handel och kultur.

Språkrutan

Selamat datang. Välkommen
Silakan duduk. Var så god och sitt
Apakah anda sudah menunggu lama? Har du väntat länge?
Ke mana saja? Var har du varit?
Mau minum kopi? Vill du ha en kopp kaffe?
Tolong ambilkan minuman! Kan du vara snäll att hämta dricka?
Di mana letak terminal bis? Var ligger busstationen?
Saya tidak tahu? Jag vet inte.
Jam berapa? Hur mycket är klockan?
Berapa harganya? Vad kostar det?

Infokanten och kalendarium

SIS årsmöte

Tid: söndag 7 februari 2010 14:00 - 18:00

Plats meddelas senare.

Håll utkik på www.svensk-indonesiska.se

Indonesisk buffé 50:-.

Anmälan senast 1 februari till
Margareta Pattyranie, tel 08-656 6034
email margareta_ap@yahoo.se

Julgransplundring

17 JANUARI 2010, kl 14.00
HARTWICKSKA HUSET

S:t Paulsgatan 39 (ingång från gatan)

STOCKHOLM

Inträde: sek 40 (icke medl sek 60)

Anmälan senast den 10 januari
till

Margareta Pattyranie

telefon: 08-656 60 34 eller margareta_ap@yahoo.se

Dansutbyte med Täby Folkdansgille

SIS-medlemmar och vänner är bjudna på dansafton i Täby.

Tid: Fredag 13 november 18:00

Plats: Täby Folkdansgille, Näsby Allé 72
(Kvarntorp), Täby

Anmälan senast måndag 9 november till

Margareta Pattyranie,
margareta_ap@yahoo.se,
telefon 08-656 6034.

Efterlysning

Vi söker kontakt med föräldrar till barn i skolåldern bosatta i Stockholms kommun som skulle vara intresserade av hemspråksundervisning i indonesiska.

Kontakta Dewi Bengtsson,
0733-873549,